

Správa P-SEJ na VZ SEJ 24.10.2015

Vážené sestry a bratia, dámy a páni!

Naša Slovenská evanjelická jednota už roky nie je v evanjelickom, ale aj slovenskom občianskom a spoločenskom prostredí neznámou značkou. Rád to hneď v úvode pripomínam, pretože v budúcom roku si spoločne a dôstojne pripomenieme, dovŕšenie prvého decénia obnovenia činnosti v minulosti rešpektovanej a váženej Slovenskej evanjelickej jednoty. Nebude to však v roku 2016 naše jediné významné výročie. V roku 2016 uplynie 65 rokov od jednej z najsmutnejších kapitol histórie SEJ - jej rozpustenie komunistickým režimom v roku 1951

K významnejším výročím, k obsahu ktorého sa i naša generácia hlási s pokorou a hlbokým obdivom je skutočnosť, že pred 123 rokmi, teda 23.marca 1892 bola v Spojených štátoch amerických založená slovenskými vystaňovalcami naša slávna predchodkyňa – Slovenská evanjelická jednota. Na Slovensku nie je veľa zoskupení, ktoré sa môžu pochváliť takouto históriou a pozoruhodnými dejinami !

História – je nám učiteľkou života. Hlboká a hodná našej veľkej úcty a obdivu je stopa , ktorú nám generácie členov SEJ dlhoročnou obetavou prácou vykonali, navyše v neľahkých časoch pre mnohé pokolenia evanjelikov. Čím detailnejšie sa s aktivitami SEJ v minulých storočiach oboznamujeme, tým viac sa chceme vracat' k tomuto žriedlu inšpirácií dnes. Zavazujú nás k tomu aj časy, v ktorých dnes žijeme. Keď sa teraz spoločne obzrieme na uplynulé dva roky, ktoré nás delia od posledného VZ SEJ je zrejmé, v slovenskej spoločnosti sme i my boli svedkami mnohých pozitívnych ale aj negatívnych udalostí. Dianie v slovenskej spoločnosti má, tak ako aj v iných spoločenských vrstvách, svoj bezprostredný odraz aj v našej evanjelickej cirkvi.. Musím skonštatovať, že naše očakávania, predsavzatia a plány oživenia širšieho zapojenia evanjelickej verejnosti do činnosti SEJ boli príliš optimistické. Zaiste by to potrebovalo dôkladnejšiu analýzu. Jedným z faktorov je stav celej spoločnosti v Slovenskej republike. V spoločnosti zreteľne pokračuje materializácia, naše dni sú poznamenané mnohými škandálmi v zdravotníctve, justícii, v politike, občanov irituje zlá vymožitelnosť práva, strata dôvery prameniaca zo zlého riadenia štátnych a samosprávnych inštitúcií a organizácií, korupcia, škodlivá partikulárna personálna politika, odkladanie mnohých, rokmi nahromadených a dlhodobo neriešených problémov v regiónoch Slovenska. Zaznamenávame úpadok etiky v médiách ktoré sa povážlivo bulvarizujú, a ďalších neuduhov ktoré sú sprievodným javom nezdravej spoločnosti.

Spoločenské dianie v slovenskej spoločnosti má svoj odraz aj v našej ECAV. Obnova činnosti SEJ bola založená na myšlienke združovania a stretávania sa evanjelicko-kresťanskej verejnosti v oblasti komunikácie a prezentovanie viery a výziev dnešnej doby v rovine spoločenského, kultúrneho, umeleckého, ekonomického a politického života občanov evanjelikov. Sme presvedčení, že práve teraz v dnešnej dobe je stále aktuálna. Nové spoločenské výzvy a upadanie povedomia slovenských evanjelikov si vyžaduje ich viac oslovovať. Či sa nám to páči alebo nie, slovenskí evanjelici strácajú svoju identitu a sebavedomie. Je to len a len našou chybou , že sa pomaly vytrácame zo spoločenského života Slovenska. Evanjelici, kde ste ? Nechceme razantnejšie prehovorit' do dnešného spoločenského, kultúrneho, hospodárskeho a politického života Slovenska? Áno – pripomínajme si záslužné činy našich slávnych evanjelických osobností v minulých storočiach a nezmazateľný podiel členov našej cirkvi v ťažkých dejinných skúškach slovenského národa.. Ale dnes my, slovenskí evanjelici nesieme zodpovednosť za ďalší osud našej historickej a martýrskej evanjelickej cirkvi ! Musíme nájsť sily a odvahu zvrátiť tento súčasný stav. Aj ECAV na Slovensku prežíva krízu, o čom svedčia nie len neradostné výsledky posledného

štatistického sčítania, ale aj ďalší trend úpadku. Nie len numerického, ale aj ekonomického a **morálneho**. Návštevnosť v našich chrámoch trvale klesá a tým aj záujem o dianie v cirkvi. Škandály a spory v cirkvi, neraz aj publikované v cirkevnej tlači, sú plné invectiv, ktoré členovia cirkevných zborov zaznamenávajú pre ich nenávistný obsah s nepochopením a znechutením. Väčšina týchto kauz spôsobuje úpadok morálky a disciplíny, ako kňazov tak laikov, Nerešpektovanie cirkevnej disciplíny, porušovanie cirkevných zákonov a nariadení neraz spôsobujú škody veľkého rozsahu na majetkoch cirkvi. Morálnu škodu si však spôsobujeme sami, preferovaním vlastných egoistických osobných a partikulárnych záujmov aj v grémiách ECAV. Dotklo sa to aj nášho vedenia SEJ. Na VZ SEJ v októbri 2013 sme do P-SEJ zvolili dozorcú ECAV Východného dištriktu, Ing.Jána.Brozmana. Zúčastnil sa aj prvej schôdzi predsedníctva v Prešove v novembri 2013, ale zatajil že už predtým v marci bol iniciátorom založenia Evanjelickej jednoty – prakticky s identickým programom ako naša SEJ, ktorej obnovenie a činnosť schválil najvyšší orgán ECAV – Synoda ! Treba sa zamyslieť či nie je to zámerné rozbíjanie cirkvi. Aj v tomto prípade zlyhala morálka, ktorá sa právom očakávala od zvoleného vysokého funkcionára našej cirkvi. Určite ne jeden z Vás, vážení členovia SEJ, by z vlastných skúseností a z okolia mohol prispieť do tejto smutnej mozaiky.

Aj v tejto neľahkej dobe členovia Predsedníctva SEJ plnili mandát od vás na báze dobrovoľnosti, bez nárokov na odmenu, naopak do väčšiny aktivít investovali nie len svoju kreativitu, čas ale aj vlastné finančné prostriedky.

Je to však minulosť a naše dnešné stretnutie nech je priestorom pre pozitívne a tvorivé hľadanie ciest, ktorými sa pokúsme zvrátiť tento neradostný stav. Zavazuje nás k tomu nie len história SEJ, ale aj odkaz Reformácie a učenie našej cirkvi !

Činnosť SEJ :

Súčasná členská základňa má 109 registrovaných členov, a len veľmi pomaly sa rozširuje. Je to zapríčinené aj stratou dôvery, pre neradostný stav v našej spoločnosti a cirkvi, ktoré bránia väčšej angažovanosti a združovaniu sa. Napriek tomu v októbri 2014 podarilo sa nám založiť zatiaľ prvý odbor SEJ v Novohradskom senioráte. Odbor má k 30.09.2015 evidovaných 30 členov a je mimoriadne aktívny. Stručný prehľad aktivít SEJ a jej predstaviteľov uvádzam v chronologickom prehľade:

13.11.2013. Prešov. Zasadnutie P-SEJ . Prerokovanie činnosti.

8.05.2014. Svätý Jur- Účasť na posviacke „Dom seniorov“. Dar SEJ /postelné matrace proti dekubitom/vedeniu Domova.

06.06.2014 Levoča. Aktívna účasť na sprievodných akciách SYNODA 2014.

29.06.2014. Pukanec- Účasť na pohrebe s vencom vďaka SEJ , významnej evanjelickej osobnosti, básnikovi a publicistovi I. Kadlečíkovi.

06.09.2014. Banská Bystrica. Konferencia k 70. výročiu SNP „**Slovenskí evanjelici v protifašistickom odboji**“, spomienkové stretnutie na známe a menej známe evanjelické osobnosti, účastníkov SNP. Scénar podujatia pripravila sestra Evička Bombová, ktorá rovnako ako ja sme pamätníci toho historického obdobia, ktoré sme prežívali na evanjelických farách v Banskej Bystrici a blízkeho okolia. Konferencia bola zabezpečená SEJ o.z. v spolupráci s Ev.a.v.cirkevným zborom Banská Bystrica, Kuzmányho kruhom a Tvorba-T. Zúčastnilo sa jej viac ako 170 ľudí a významných osobností, s príhovorom generálneho dozorcú ECAV Doc.MUDr.I. Lukáča PhD.

Konferenciu prednáškami obohatili: PhDr.D.Baranová :**“ Protifašistický odboj slovenských evanjelikov“**, ThDr.M.Oráč: **„Pavol Neckár a jeho odboj“**, Mgr.R.Poruban:**“ Evanjelická cirkev a židovská otázka“** báseň „Mor ho“ predniesol J.Sarvaš, hudobný doprovod Prof. RNDr.B.Riečan. Program bol obohatený o osobné spomienky potomkov evanjelických osobností-účastníkov SNP, generála Rudolfa Viesta,/vnuk JUDr.I.Šimko/, bratov Veselovcov, Dr.Nabelka /synovec MUDr.Nabelek/, martýra seniora Jána Bakossa /syn Prof. MUDr P.Bakoss/, farára Ctibora J.Handzu /dcéra E.Bombová/, banskobystrických farárov J.Holčíka / syn J.Holčík/, P.Hronca /syn L.Hronec/.

Prekvapil nezaujím evanjelických farárov / až na farárov z Banskej Bystrice a Slovenskej Ľupče/, a biskupov o túto významnú akciu ! Ved' SNP bolo „povstaním slovenských evanjelikov“ a osobnosti akými boli Lettrich, Ursíny, Zaťko, Pailíny a iní. Ani rozposlanie viac ako 300 pozvánok a osobných návštev na biskupských úradoch a farách nezabezpečilo ich účasť!

Je to len ich osobný postoj, nevedomosť alebo arogancia, že napriek podpisu Zmluvy o spolupráci uzatvorenej medzi SEJ o.z. a Evanjelickou cirkvou a.v. na Slovensku, sa nezapájajú do podpory činnosti SEJ ? V čl.2. Zmluvy, ktorú sme podpísali s vedením cirkvi sa ECAV zavazuje :

„Podporovať činnosť SEJ o.z na všetkých úrovniach svojich cirkevno-organizačných jednotiek svojimi možnosťami a prostriedkami“. Aj to svedčí v akom hlbokom úpadku sa nachádza naša cirkev dnes.

18.10.2014. Lučenec. Založenie odboru SEJ – novohradský seniorát, za účasti seniora Mgr. I. Muchu.

27.10.2014. Bratislava. Spomienkové stretnutie k 96.výročiu založenia ČSR.

17.11.2014. Bratislava. Príhovor k pamätnému dňu „17.november 1989“, začiatok obnovy duchovnej slobody.

28.11.2014. Lučenec- odbor SEJ: Prednáška a beseda s antropológom Doc.Mgr.J.Buzalkom,PhD. na tému „Slovenská ideologická kríza“.

09.12.2014. Tisovec. Evanjelické gymnázium premietnutie dokumentu „Portréty úspešných Slovákov vo svete- Ondrej Duda-portrét“/pred premiérou/, s besedou viac ako 269 študentov.

16.12.2014. Bratislava. Podpis zmluvy o spolupráci medzi SEJ a ECAV.

22.01.2015. Bratislava- Aktívna účasť na príprave a výrobe DVD „Portréty úspešných Slovákov v zahraničí –Ondrej Duda portrét“ so súhlasom autora Rev.D.Totha. Postupná distribúcia žiadateľom.

24.01.2015. Bratislava- Aktívna účasť na pracovnom aktíve dozorcov ECAV .

08.03.2015. Lučenec.-odbor SEJ: „Spomienka na T.G.Masaryka pri 165.výročí jeho narodenia.“. Prednáška a beseda za účasti seniora ECAV I.Muchu.

26.04.2015. Lučenec-odbor SEJ: „Národovectvo rodu Marothyovcov“. Spomienkové stretnutie k 190.výročiu Daniela Marothyho s prednáškou Dr.J.Žiláka a besedou.

20.05.2015. Bratislava. Sprevádzanie delegácie prezidenta spoločnosti „Duda a synovia“ z U.S.A., prijatie vedením Ekonomickej Univerzity, beseda so študentmi.

21.05.2015. Tisovec. Sprevádzanie delegácie spoločnosti „Duda a syn“ z U.S.A. Prijatie predstaviteľmi mesta, návšteva Evanjelického gymnázia s besedou so študentmi v anglickom jazyku, návšteva slovenskej „bryndziarne“.

22.05.2015. Banská Bystrica. Sprevádzanie delegácie spoločnosti „Duda a syn“ z U.S.A. Prijatia na Univerzite Mateja Bela, beseda s občanmi Banskej Bystrice.

06.07.2015. Lučenec –odbor SEJ: Spomienkové stretnutie k 600.výročiu Majstra Jána Husa, prednáška Mgr.L.Hroboňa s besedou.

21.08.2015. Halič- stretnutie členov SEJ a cirkevného zboru Mašková pri hrobe evanjelickej spisovateľky Hany Ponickéj.

30.08.2015. Lučenec- odbor SEJ. Spomienkové stretnutie pri 195 výročí narodenia Sama Bohdana Hroboňa, významného evanjelického básnika a spisovateľa, s prednáškou a diskusiou.

11.09.2015. Bratislava. Účasť na stretnutí Predsedníctva ECAV a Zboru biskupov s predstaviteľmi SEJ, SEM a Evanjelickej Diakónie, k problematike migrantov ktorí prichádzajú do Európy z vojnou postihnutých krajín blízkeho východu a Afriky.

Ako z prehľadu vidieť, odbor SEJ- Novohradský seniorát, významne prispel k zviditeľneniu nie len SEJ, ale aj evanjelickej cirkvi. Za jeho aktivity patrí vďaka vedeniu miestneho odboru a jej predsedovi prof. Paľkovi Králikovi, začo im ďakujem. Vďaka patrí aj seniorovi Mgr.I.Muchovi, ktorý „zatiaľ“ ako jeden z mála duchovných našej cirkvi pochopil význam organizovanej klubovej činnosti, akou je platforma SEJ, pre stretávanie sa a utužovanie nášho evanjelického povedomia. Takto si predstavujeme napĺňanie programu SEJ na Slovensku !

Za významný krok považujem zriadenie web stránky SEJ pre zabezpečenie informovanosti členov a sympatizantov SEJ, ktorú zriadil a fyzicky zabezpečuje brat Viktor Čop, za čo mu ďakujem.

V diskusii by sme sa mali vyjadriť k pôvodnému návrhu „povinného členského“, ktorý bol odsúhlasený na poslednom VZ SEJ a z ktorého hradíme najnutnejšie administratívne pohľadávky. Viacerým, najmä starším členom vadí „povinné členské“, jeho vymáhanie a odporúčajú „dobrovoľný príspevok“. Takýto príspevok – milodar pre SEJ môže byť viac motivujúci a príjem môže presahovať povinných 10 Eur/rok. V súčasnosti SEJ je rozvíjajúcou sa organizáciou na dobrovoľnej báze s relatívne malou členskou základňou, a jej členmi sú skôr narodení ľudia , preto dobrovoľný príspevok by mohol byť vhodnejší a motivujúcejší.

P-SEJ sa neschádzalo pravidelne z viacerých príčin: pre pracovné povinnosti členov P-SEJ, vzdialenosťou medzi Prešovom, Košicami a Bratislavou. Preto sme zvolili a uprednostnili vzájomnú komunikáciu a výmenu názorov dostupnou mailovou a telefonickou komunikáciou, prípadne stretávaním sa a výmenu názorov na rôznych cirkevných a spoločenských podujatiach.

Programové ciele SEJ pre ďalšie obdobie :

Pri tvorbe plánov na ďalšie obdobie samozrejme zohľadňujeme ich aktualizáciu a zosúladenie s najvýznamnejšími globálnymi i lokálnymi posolstvami, udalosťami a výročiami.

Dovoľte mi ich v krátkosti predstaviť. Mnohí z nás sú čitateľmi publikácie „Tesnou bránou“, čítania z Biblie na každý deň. Heslom pre rok 2016 je citát : „**Ako keď matka teší niekoho, budem Vás tešiť**“ Iz. 66,13. V duchu tohto hesla je našou ambíciou prinášať aj Vám podujatia, ktoré Vás môžu potešiť. Tomuto cieľu nás motivuje aj globálne zameranie roku 2016, ktorý OSN vyhlásila za Medzinárodný rok **globálneho porozumenia**.- aký to aktuálny a podnetný obsah aj pre nás a pre našu cirkev. ! Slovenskej republike sa otvára jedinečný priestor na zviditeľnenie, pretože v druhej polovici roka 2016 Slovensko bude predsedáť Európskej únii. Pre nás luteránov, bude samozrejme vysoko aktuálne hľadať najdôstojnejšie spôsoby prípravy na veľké výročie v roku 2017 – 500.výročie Reformácie.

Plne si uvedomujeme aké udalosti stoja pred nami a ktorým sa musíme venovať. Jednou z hlavných aktivít bude naplniť konkrétnym obsahom samotný význam slova, ktorý má naše občianske združenie v názve. Je to **JEDNOTA**. V ECAV je viacero spoločenstiev, spolkov, združení a zoskupení, ktoré nie len na prospech cirkvi, ale aj v spoločnosti vykonávajú cenné aktivity. Chýba však vzájomná informovanosť a spôsoby spoločnej koordinácie, preto sa často vykonávajú súbežné aktivity. Aj v tento deň, preto je nás tu len toľko. Je to možné prirovnať k dvom rýchlikom, ktoré sa míňajú – cestujúci v nich registrujú že vidia svetlá, počujú zvuk vlaku, ale to je vo väčšine prípadov všetko. Doposiaľ sa naše občianske združenia a ďalšie formy spolkovkej činnosti ešte nikdy nestretli, aby sa navzájom informovali o svojich aktivitách a hľadali prípadné možnosti vytvorenia spoločnej JEDNOTY ako platformu užitočnej spolupráce. Preto sme ako prioritu do našej činnosti zaradili:

1. Nadalej pokračovať v plnení cieľov obsiahnutých v Stanovách SEJ, rozširovať činnosť SEJ prostredníctvom návrhu koordinácie cirkevných zoskupení pod egidou ECAV, v oblasti vzájomnej informovanosti, projektovania, získavania dotácií a grantov a to vo všetkých sférach spolupráce : duchovnej, sociálnej, vzdelávacej, kultúrno-spoločenskej a ďalších na prospech evanjelikov doma i v zahraničí. V najbližšom období vstúpime do rokovania s vlastným návrhom k potenciálnym partnerom.
2. Aktívne zapojiť intelektuálny potenciál laikov do zápasu za obnovu cirkvi . Na web stránke SEJ otvoríme priestor na diskusiu k zmene Ústavy ECAV a jej organizácie, ktoré vyústia do programovej konferencie.
3. Pokračovať v rozširovaní členskej základne, zakladanie odborov SEJ v ďalších regiónoch Slovenska.
4. Zviditeľňovať evanjelické osobnosti v súčasnom spoločenskom a politickom živote Slovenskej republiky.
5. Pripravíme I. etapu literárnej súťaže LUTHEROVA LITERA pre študentov evanjelických škôl a gymnázií, a vypracujeme plán aktivít k 500.výročíu Reformácie.
6. Iniciovat' stretnutie vedenia cirkvi, dištriktov, seniorátov s predstaviteľmi SEJ, k diskusii o možnostiach zviditeľnenia a vážnosti ECAV v slovenskej spoločnosti.
7. Rozšíriť činnosť SEJ v oblasti vzájomnej informovanosti, kultúrno-spoločenskej spolupráce a prípadnej sociálnej pomoci aj pre evanjelikov žijúcich v zahraničí, najmä v Kanade, USA, Austrálii, Srbsku, Chorvátsku, Maďarsku a v Českej republike, a tak napomáhať k udržiavaniu kontaktov so Slovenskom a našou cirkvou.

8. Návšteva Klenovca z príležitosti 96. výročia založenia SEJ na Slovensku, návšteva hrobu zakladateľa SEJ Pavla Balciara a usporiadať odborom SEJ-novohradský seniorát Konferenciu o význame SEJ pre dnešok
9. Z konferencie k 200.výročiu L. Štúra a 498.výročia Reformácie pripraviť Zborník.

Milé sestry a bratia! Naplnenie týchto cieľov, návrhov a ďalších aktivít, ktoré od Vás očakávame z pléna a diskusie, budú reálne len vyššou aktivitou každého člena SEJ. Tém a podnetov na diskusiu je určite veľa. Náš kreatívny potenciál je nespochybniteľný. Žijeme v dobe keď marketing výrazne ovplyvňuje verejnú mienku. Možnosť využiť marketingové nástroje máme aj my. Aj my máme možnosť ba povinnosť byť aktívni a vyjadrovať sa k celospoločenským veciam, nie populistický, ale aby to viedlo posunu názorov spoločnosti v duchu reformačných myšlienok. V súčasnosti prebieha celospoločenská diskusia o odluke cirkvi od štátu. Názorov je viac, ale môže cirkev vykonávať slobodne svoje poslanie, ak je závislá od politikov ? Aj to je téma na celospoločenskú diskusiu.

Potenciál na to určite máme – budme teda na prospech všetkým bratom a sestrám na Slovensku i v zahraničí ochotní venovať im v duchu evanjelických dobrovoľníckych aktivít to najlepšie čo v nás je – tak ako nás k tomu zavazujú príklady našich predkov.

V druhej časti dnešného stretnutia na Konferencii si pripomenieme 200.výročie barda slovenského národa Ľudovíta Štúra a 498.výročie Reformácie Dr.Martina Luthera. Práve tieto výročia by mali zdvihnúť naše luteránske sebavedomie a byť inšpiráciou pre našu ďalšiu činnosť. Ale rovnako ako Ľudovít Štúr a Dr.Martin Luther, aj my majme odvahu kriticky a nebojácne hovoriť o problémoch v spoločnosti a cirkvi. Lebo dobre mienená kritika a diskusia o problémoch v cirkvi a verejnosti nie sú namierené proti nim, ale pre ich dobro. Aj cirkev musí kráčať s dobou, a nič jej nebráni robiť veci v duchu Evanjelia a Božích prikázaní. Je našou povinnosťou hovoriť pravdu. Aj v duchu slov Majstra Jána Husa, ktorého 400. výročie sme si v tomto roku pripomenuli, aj jeho slová :

„Hľadaj pravdu, počúvaj pravdu, uč sa pravde, miluj pravdu, drž pravdu, bráň pravdu až do smrti.....“, ale držme sa aj biblických slov: **„ Nič nemôžeme proti pravde, ale za pravdu „** (2K,13,8)

Na záver by som sa chcel poďakovať všetkým členom P-SEJ, menovite Evke Bombovej, Viktorovi Čopovi, Ľubke Harakaľovej, Petrovi Hríbovi a ďalším, za ich aktívny príspevok k činnosti a príprave konferencií v Banskej Bystrici , Bratislave a VZ SEJ. Osobitne ďakujem bratovi Dušanovi Tothovi z Kanady, ktorý vzorne reprezentuje a prezentuje zahraničných Slovákov. Vďaka jemu a s jeho dovoľením bolo nám umožnené vydanie DVD „Portréty úspešných Slovákov vo svete .- Ondrej Duda - portrét“ v náklade 100 ks, ktoré sme zasielali poštou objednávateľom . Rovnako sme boli poctení, že on a jeho manželka dostali vysoké vyznamenanie EU za kultúru.

Život je dar od Boha. Každý deň je nový život ! Využime ho ! V mene Božom, nech nám náš Pán v tom pomáha !

V Bratislave 24.10.2015

Ing. Ján Holčík, CSc. – predseda SEJ